

(המשך מעמוד 7)

שטיין משהה את ההחלטה הסופית, משום שטרם בא לכלל הכרעה אם להיענות לתוכנית היצרנים, המבוססת על חומרי מתקה שהופקו מסלק סוכר (דבר שייקר את מחירי המתקנים אך יחסוך במטבע זה, או לשמיר על רמת המחירים הקיימת, ואף להפחית, עליידי מכירת סוכר ייבוא לייצרנים בשער של 2.8 ל"י הדולאר. הדיונים נמשכים עדיין, אך הבורסה השחורה כבר הושפעה קשה: מחיר הסוכר השחור ירד ב-50%, מחירי ה" שוקולד לייצוא ב-15%.

אם תתגשם התוכנית, תהיה זו מעין חזרה לימים הטובים: תושבי ישראל יוכלו ליהנות ממראה קופסאות המתקנים המפוארות בכל קרן רחוב. חלק קטן מהם יוכל ליהנות גם מן הטעם.

צבא

המצפון נשאר כקודם

טובה קרקובסקי היא גייגנית יפת-תואר ילידת פתח-תקוה. הוריה, אדוקים קיצוניים, חינוכה להיות בת-ישראל נאמנה, יראת-שמים. כל חבריה היו דתיים, ואפילו כל שונאיה.

כשסיימה את בית הספר התיכוני הגיע הביתה ציטונועה משרד הגיוס. היה זה יום שחור בשביל משפחת קרקובסקי. טובה התייצבה בלשכה, הצהירה על דתיותה, קבלה כתשובה מבט צונן ופנקס שחורורים. עתה נשארה הדרך פתוחה להמשיך ללימודים. טובה עזבה את פתח תקוה, נסעה לירושלים ללמוד באוניברסיטה. החיים החדשים קסמו לה. היא למדה דברים חדשים הכירה אנשים חדשים, הרחיבה את אופקיה. בימים טובים ומועדים ביקרה בבית הוריה ועשתה השוואות. התנגשות בין העבר והעתיד התחוללה בנפשה. העתיד ניצח. טובה ידעה שלא תוכל עוד לחזור לעברה. לשם כך היה עוד משהו חסר. כשעצר אותה פעם שוטר צבאי, ביקש לראות את תעודותיה, הציגה את פנקס השחורורים, ידעה מיד מהו הדבר. טובה החליפה רבות מהשקפותיה, אך מצפונה היה חזק ממש כקודם. היא הלכה ללשכת הגיוס הקרובה, התנדבה לשרת בחיל האוויר.

כיום טובה היא חיללת למופת. הברס הי כחול הולם לשערה האדום הרבה יותר מי אשר מטפחת הראש.

רת

גאולה בשני עולמות

איש קטן וצנום עמד גלוי-ראש בשטח ההפקר ופניו לירושלים העתיקה. שמו היה מזור, שלמה מזור. הוא היה שקוע בהרהר ריב.

כל חייו עברו לפניו ככסרט קולנוע: ילדות אומלל בכפר גידה, חור, אחריו ישיבה בה שטע בים-התלמו, אשר לעמקו אין חקר, אחר - הליכה אל הספר וגניות הפיאות, ציונות ומחנות-עבודה סובייטיים, הים הלבן, הלילות הלבנים, ההירורים השחורים. או באה החרות ושנחאי הוּפּוּלָאָה, מגדל בכל של המורח הרחוק.

בשנחאי קרצו אפשרויות לאי-ספור. כאן ראה מזור את העשירים החולפים בלימוזינים

פיעה מודעת-ענק, מלוא-העמוד - מזור בונה בת-קיר באירוש. כששלחו העיתונים את גוביהם לקבל את התשלום עבור המור דעות, נתבקשו לחכות: מזור לא הספיק עדיין להסדיר את הפרס הקטן, ההון הפרטי טרם בא.

החובות גדלו, ואתם אי-הסבלנות של הנרי שים. האדמה החלה להישמט מתחת כפות-רגליו של מזור. הסערה גברה, הגיעה לשיאה שעה שמזור נורק ממשורו, הוכה קשות על-ידי נושיו. ידיו לא הכירוהו עוד.

הוא הוסיף לשקוע ללא הרף. עד שיום אחד נחרצה ההחלטה: לעזוב את משפחתו, לברוח מעבר לגבול, למות ביריה או להת-

המבריקים ואת העניים המתחננים לקעריט אורו. הוא החליט להיות עשיר. הוא גם הצליח בכך, קנה בתים, קנה מכונניות. איש לא ידע בדיוק מה מכר, איש גם לא שם לב לכך, בשנחאי. אשתו ושתי בנותיו היפה-פיות לבשו פרוות חורפן, בנו הקטן למד במעולה שבבתי-הספר. מזור חי כמלך ותרם ביד רחבה לקרנות הציוניות. הוא לא היה קמצן.

מזור בונה ו' ב-1949 באו מזור ומש-פתחו לישראל. הוא סירר ברחבי הארץ וחקר את הבעיות המקומיות. היה גלוי לעין שה-מצוקה העיקרית הוא המחסור בשיכון, מזור, בעל הדמיון הלוהט ורבי-המרק, הבין מיד:

יומו של יוראי

ביום השנה הראשון למותו של יצחק שדה הופנו העיניים לבנו, יוראי שדה, שהתייתם תוך זמן קצר משני הוריו וגר בכירתו של הזקן ביפו. בתמונה, שצולמה לפני כמה שבועות, עומד יוראי ליד יגאל אדון, כשמאחוריהם עומדת (מימין) מזכירת מטה הפלמ"ח, שושנה ספקטור, אשת מפקד סירת הצל, רבועה שדה, בת הזקן.

חיל בחיים חדשים. מזור ניצב בשטח ההפקר. אך לבסוף נש-תנתה ההחלטה במקצת: הוא גמר אומר לעבור לא את הגבול המדיני, כי אם את הגבול הדתי. הוא שמע בתקול שאמרה באידיש (מזור אינו שומע עברית): "שובה אל משפחתך".

רחובות ירושלים אינם מוכרים למזור. הוא עבר על פני כמה בתי-כנסת עד שנעצר לבסוף ליד דלתה של כנסיה. הקול הוסיף לדבר: "היכנס". כומר פרוטסטנטי קידם את פניו בחיוך רחב. כשיצא מן הדלת היה כבר נטבל.

האב שבשמים, עשיר. הכומר הראה לי חיים חדשים, אומר מזור. "הוא הראני את גורלי ואת שליחותי - ללמד את דבר ישו לבני ישראל ההולכים במחשך. הוא לקח את לבי-האבן ונתן לי לבי-בשר תחתיו. הוא לימדני דעת את האהבה. עכשיו אינני ירא עוד. לבי שלם עם האנשים ועם האלוהים."

אשתו וילדיו, בשמעם על הבשורה, החליטו פה-אחד להצטרף אליה לקבל על עצמם את הדת החדשה, המבטיחה גאולה בשני העו-למות, בזה ובכא. הם עקרו מתל-אביב לירושלים עיר הקודש, מקום בו קיבל האב עבודה במסיון האבנגלי והבת הכיכרה (22) בבנק ברקלייט. הבת הצעירה (19) הוזמה לאינגרדי ברגמן בתפקיד ז'אן ד'ארק, שולחת מפעם לפעם רשימות לעיתונות וגם היא מאושרת מאד. "כמה נפלא הדבר", אמרה בעיניים נוצצות. "להיות בת לאב העשיר ביותר עלי-אדמות". היא התכוננה לאב שבשמים, כמובן. אביה שבארץ הוא כיום מטיף עני, בעל עבר גאה ועתיד מפוקפק.

במקום פינאי ויודי. המשפחה ריהטה ידירה בשכונת רחביה בירושלים, חתמה על

מזור טוען ש"סינדרקס מסויימים (את שמותיהם הוא מסרב לגלות) הציעו לו לבי-נות על בסיס של "פיפטי פיפטי". כשסירב, איימו עליו כי ישברו אותו, בצעו את איומם.

חווה לשנה. אך כעבור חודש דפק בעל הבית על דלתם בעזו. הוא היה חיוור וכיבדו נפנה בגליון עיתון. היה זה חרות, שגינה אותו על השכרת דירה ל"משומר".

התחנן בעל-הבית האומלל, גרעון יפת: "אתם חייבים לעזוב מיד את הדירה, אחרת ירצחו אותי הסיירוויסטים נפש". מזור הר-גיעו: "בני, זוהי ארץ חופשית, בה שורר חופש הדת. איש לא יגע בכך לרעה. איש אינו נוגע בי לרעה".

טען בעל-הבית: "אבי פקיד ממשלתי גבוה, סגן-מנהל משרד הדתות. עניין זה עלול לעלות לו במשרתו". מזור הביע את צערו, הראה לו את החווה, ביקשו באדיבות להתחדות על חטאיו.

שבועות מספר לאחר מכן נקרא מזור אל בית-המשפט. הדיון היה קצר וחסרת-תוצ-אות: לבעלי הבית לא היתה כל אסמכתה חוקית.

דירה ליד בית-הכנסת. שבוע לפני תום החווה הומין יפת את מזור לבית-המשפט בשנית: הוא רצה להיות בטוח שמזור יפנה את הדירה בדיוק עם תום החו-זה. מזור הבטיח להשתדל, ביקש ארכה של חודש.

צעק המשכיר: "אתם רואים? אמרתי לכם! בית המשפט הסכים ל-10 ימי דחייה. מזור חתם, חייך במנוחה. יפת שלח בו מבט קטלני, חתם גם הוא.

בשבוע שעבר עקרה משפחת מזור לדירה חדשה, בקרבת בית-הכנסת ישורון.

עתונות

יד על הפנקס

בעיתונות העברית ישנם שני סוגי עוב-דים: אלה הקבועים בעיתון, עובדים בו יום יום, ואלה הנוודים ממערכת למערכת, מציי-עים את שרותם בעבודות שונות.

אם במערכת עצמה עבדו תמיד רק נאמניו של בעל העיתון (כרגיל: אחת המפלגות), הרי לגבי העובדים מן הסוג השני לא היתה הקפדה כזו, ועבודתם נבחנה בדרך כלל, על פי טיב החומר ועניין העיתון בו.

אחד החתקים מבין אלה המשפטים את סוליויותם בין משרדי המערכת היה הצירי-הקריקטוריסט-הכתב ומחבר סיפורי-הילדים שבעון צבר. כמשך שנים מצא את פרנסתו בעבודות למען דבר, דבר-השבוע, על המס-מר, קול-העם, משא, הארץ שלנו, דבר ל-ילדים, משמר לילדים ועיתונים קטנים יותר. השבוע, כשפר למערכת דבר לילדים, למסור למוכר המערכת אוריאל אופק רפורטז: שהוזמנה על ידו, קיבל תשובה מדהימה: לעצרו הרב אין לו כל אפשרות לקבל את החומר, משום שקיבל הוראות שלא להעסיק יותר את צבר בשום עבודה.

הנימוק האפשרי: שמעון צבר הצטרף ל-מפלגת השמאל, פסל בכך את עצמו, לדעת גותני ההוראה המיסותריים, לעבודה בעיתון השייך להסתדרות.

עשרות כתבים חופשיים אחרים, בלוי סול-יות גם הם, שלחו השבוע ברעד את ידיהם אל כיסם, בדקו אם פנקס המסלגה הנכון מונח במקומו.

נוער

בוזל על הסכין

בפינת רחוב סטאטון, הרובע הערבי ל-שעבר של חיפה התחתית, שטח יעקב אפי שטיין, עולה מרומניה, כמה מאות אבטיחים. לאור פנס הנפט שתלה על הקיר, הועיק את העובדים ושבים לראות את סחורתו המשובחת. המחיר: 100 פרוטה על הסכין. הקונים היו בוחרים את האבטיח, יעקב חתך אותו, הציגו בתרועת-גיל לקהל שהתאסף. אם היה אדום שילם הקונה את המחיר. אם לא, נשאר האבטיח הפתוח רכושו (הפגום) של אפסטיין.

בפינת הבנין בצד החשוך ישב נער שחרחר, כבן 13, כולו מקוסם. אולם התענינותו לא-היתה נתונה זחקא למכירה: הוא הסתכל יותר סביבו מאשר במוכר. כל פעם שראה כי הרחוב מאתרוי ריק היה נוטל אבטיח בידו, מעבירו בתנועת בוק לנוער שני, שהופיע כאילו מתחת לאדמה.

"יותר מהר ו" כך העביר, תוך דקות ספורות, למעלה 200 אבטיחים, ואילו יעקב אפסטיין המשיך להתפאר בסחורתו.

לא רחוק משם, בפינה שניה, עמדו שני נערים מול ערימת אבטיחים, הציגו את סחור-רתם 800 פרוטה הקילה, אף היא "על הסכין". קהל הקונים אצלם לא נפל מזה שעמד מול אפסטיין, הנערים עשו עסקים מצויינים. הק-

צחוק בצד...

את הנישואין

אם לא תתן את הבנות, לא תקבל